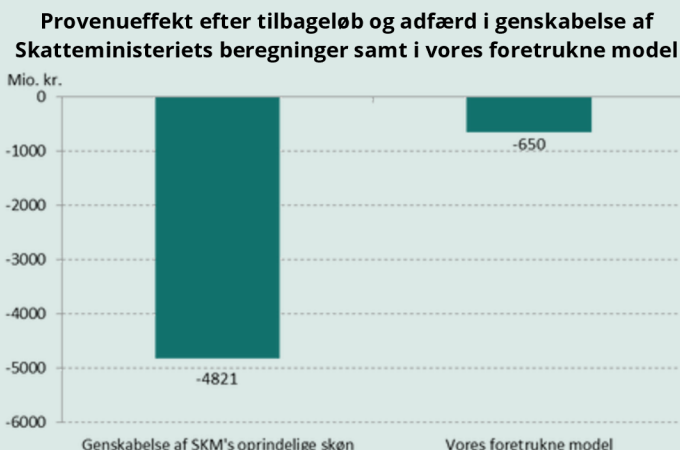


KONSEKVENSER VED AT HÆVE TOBAKSAFGIFTER I DANMARK*

Høje cigaretpriser anses for den mest effektive måde at mindske rygning på. Men spørgsmålet om forebyggelse bliver i højere grad en diskussion om økonomisk prioritering end om danskernes sundhed, fordi Skatteministeriets skøn for, hvad det koster statskassen, er overvurderet

Vi foretager et eftersyn af Skatteministeriets beregninger af tobaksafgifter

- Skatteministeriet finder et årligt tab på **5 mia. kr.**, hvis prisen på en pakke cigaretter stiger til 100 kr.**
- Vi opstiller en model, som følger strukturen i Skatteministeriets beregningsmodel, og som **eneste forskel** beregner vi grænsehandlen på en mere retvisende måde
- Det medfører et væsentligt mindre tab. Vi finder et provenutab på **0,65 mia. kr.** om året
- Konkret opstår forskellene ved, at vi omregner grænsehandelseffekten til en elasticitet - i modsætning til Skatteministeriets model, der er lineær og antager samme mængde ekstra grænsehandel målt i antal cigaretter for hver ekstra krone i afgift



Uhensigtsmæssigheder ved Skatteministeriets beregningsmetode

- Skatteministeriets metode overvurderer grænsehandlen, hvilket giver et skævt billede af de økonomiske konsekvenser ved afgiftsstigningen
- Skatteministeriets model er uegnet til at skønne over store ændringer. Fx antager modellen, at det indenlandske salg af cigaretter fuldstændig vil ophøre ved en pris på **115 kr.**
- Grænsehandelseffekten er opgjort som et fast antal cigaretter, der forventes at blive købt i udlandet for hver krone, prisen på en dansk pakke cigaretter stiger. Grænsehandlen stiger derfor med samme antal cigaretter, uanset om prisen stiger fra 60 til 61 kr. eller fra 114 til 115 kr.
- Skatteministeriet overvurderer andelen af den samlede grænsehandel, der stammer fra Tyskland, fordi de anvender data fra 2020-2022, hvor danskerne var begrænset i at kunne rejse til andre lande grundet Covid-19
- At salget af tobak ophører ved 115 kr., stemmer ikke overens med norske erfaringer, hvor grænsehandlen kun udgør ca. 35 pct. af det samlede forbrug, på trods af en tilsvarende høj pris

*Analysen er udarbejdet for Røgfri Fremtid - et samarbejde mellem TrygFonden og Kræftens Bekæmpelse.

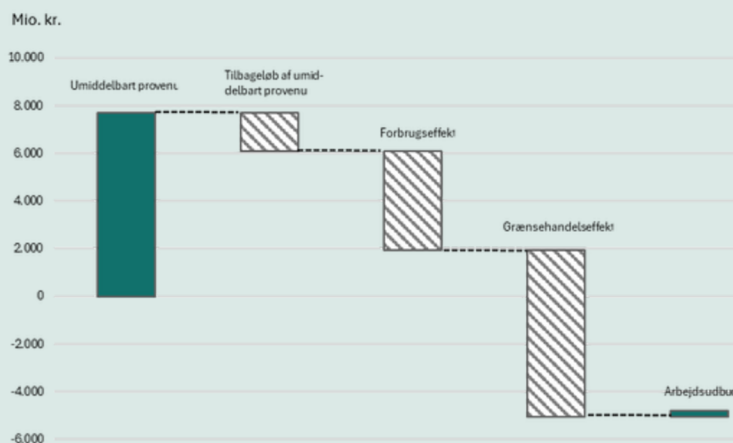
**Beregning fra Notits om forhøjelse af afgifter på cigaretter. Skatteministeriet, 3. oktober 2023. Ikke-offentliggjort baggrundsnotat.

KONSEKVENSER VED AT HÆVE TOBAKSAFGIFTER I DANMARK

Vores genskabelse af Skatteministeriets beregninger

- Vi genskaber Skatteministeriets beregning af et provenutab på ca. **5 mia. kr.** om året
- Provenutabet udgøres af det umiddelbare provenu, tilbageløb, forbrugseffekt, grænsehandelseffekt samt en arbejdsudbudseffekt
- I Skatteministeriets model vil danskerne grænsehandle ca. **42 mio. styk cigaretter** mere i udlandet for hver krone, afgiften hæves
- En prisstigning til 100 kr. vil føre til, at ca. halvdelen af det nuværende danske tobakssalg rykker til udlandet

Genskabelse af Skatteministeriets provenueffekter ved at hæve prisen til 100 kr. per pakke cigaretter



Vores model er mere retvisende, fordi:

Vi ændrer datagrundlaget, så grænsehandel i 2020 og 2021 ikke indgår (Covid-19). Vi lægger i stedet landefordelingen for grænsehandel for 2022 til grund



Vi anvender standardberegninger inden for økonomi, hvor man ser på relative ændringer og bruger en elasticitet. Elasticiteten er beregnet på baggrund af ændringer i afgifter og ændringer i grænsehandlen i 2022 sammenlignet med 2019



Vi anvender afgifter i stedet for priser, fordi de udenlandske priser, som Skatteministeriet anvender, ikke tager højde for forskellige produktpræferencer på tværs af lande



Grænsehandelseffekterne i vores model er **ikke** så urealistisk store, at det indenlandske salg af cigaretter fuldstændig vil ophøre ved en pris på 115 kr.



KONSEKVENSER VED AT HÆVE TOBAKSAFGIFTER I DANMARK

Med vores følsomhedsberegninger af grænsehandlen finder vi en samlet provenueffekt fra en positiv gevinst på 0,5 mia. kr. til et tab på 2,1 mia. kr.

Alternative provenuberegninger af at øge tobaksafgiften svarende til en cigaretpakkepris på 100 kr.

	Genskabelse af Skatteministeriets beregninger	Foretrukken model Grænsehandel baseret på elasticitet baseret på ændringer før og efter afgiftsstigninger	Alternativ model 1 Grænsehandel baseret på elasticitet frem for absolutte værdier (prisforskelle)	Alternativ model 2 Grænsehandel baseret på elasticitet frem for absolutte værdier (afgiftsforskelle)	Alternativ model 3 Grænsehandel baseret på norske erfaringer
Umiddelbart provenu inkl. moms	7.706	7.706	7.706	7.706	7.706
Umiddelbart provenu inkl. moms efter tilbageløb	6.088	6.088	6.088	6.088	6.088
<i>Provenuvirkninger fra ændret adfærd</i>					
Forbrugseffekt	-4.174	-4.174	-4.174	-4.174	-4.174
Grænsehandelseffekt	-6.995	-2.883	-4.337	-2.963	-1.725
Arbejdsudbud	260	319	299	318	390
Samlet provenueffekt	-4.821	-650	-2.124	-731	524

Rygning er skadeligt og socialt ulige fordelt

- I 2024 var der ca. 800.000 danskere, der røg dagligt eller lejlighedsvist
- Der er betydelige negative sundhedskonsekvenser forbundet med rygning
- Hvert år er der ca. 16.000 mennesker, der dør af rygning
- Rygning er socialt ulige fordelt, og jo lavere uddannelsesniveau, jo større andel ryger

